

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-1-153 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 09-60/1475-391
Karar Tarihi : 23.12.2009

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI (Başkan V.)
Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA
Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Harun ULU, Harun GÜNDÜZ

C. ŞİKAYET EDEN : Mehmet Ali KARAKURT

20

Temsilcisi: Av.Murat BAŞMAN
Hamalbaşı Cad. No:28 K:6 Beyoğlu/İstanbul

D. HAKKINDA İLK İNCELEME

YAPILAN : OPET Petrolcülük A.Ş.
Kısıklı Mah. Sarıgazi Cad. No:65 34696 Üsküdar/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Mehmet Ali KARAKURT ile OPET Petrolcülük A.Ş. arasında yapılan ve OPET Petrolcülük A.Ş. lehine intifa hakkı tesis eden sözleşmenin 4054 sayılı Kanun ve 2002/2 sayılı Tebliğ'e aykırı olduğu iddiası.

30

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 20.11.2009 tarih ve 8346 sayı ile intikal eden şikayet başvurusunda öne sürülen iddiaların 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde incelenmesi sonucu düzenlenen 15.12.2009 tarih ve 2009-1-153/İİ-09-HU sayılı İlk İnceleme Raporu, 17.12.2009 tarih ve REK.0.05.00.00-110/289 sayılı Başkanlık önergesi ile 09-60 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikayet başvurusunda özetle;

40

- Şikayet edenin maliki bulunduğu Manisa İli, Horozköy Has mevkiinde bulunan gayrimenkul üzerine, şikayet edilen OPET Petrolcülük A.Ş. (OPET) lehine 9.8.1993 tarihinden itibaren 20 yıl müddetle intifa hakkı kurulduğu ve yine aynı tarihte taraflar arasında bayilik sözleşmesi yapıldığı,
- İlk bayilik anlaşmasının yapılması ve intifanın kurulmasından sonra 13.11.2006 tarihinde taraflar arasında yeni bir bayilik sözleşmesi yapıldığı,
- Söz konusu yeni sözleşmenin süresinin 1 yıl olduğu ve bu süre sonunda taraflardan herhangi birince feshedilmediği takdirde aynı süreyle yenilenmiş sayılacağı, fakat toplam sürenin hiçbir şekilde 5 yılı aşamayacağı,
- Ancak taraflar arasındaki bayilik sözleşmesinin süresi en fazla 5 yıl olmasına karşın bu sürenin sonunda bayinin, intifa sözleşmesi nedeniyle başka bir dağıtıcı ile çalışmasının fiilen mümkün olmadığı,

- 50 - Rekabet Kurulu'nun yakın tarihli kararlarında, 18.9.2005 tarihinden önce yapılan sözleşmelerin 18.9.2010 tarihine kadar muafiyetten yararlandığına karar verildiği

ifade edilerek, anılan kararlar uyarınca intifa süresi ile bayilik sözleşmesinin süresinin uyumlu hale getirilmesi gerektiği ve bu sebeple intifa sözleşmesinin de 18.9.2010 tarihinde değil, bayilik sözleşmesinin son bulunduğu 13.11.2009 tarihinde sona ermesi gerektiği iddia edilmektedir. Bu çerçevede şikayetçi, intifa sözleşmesinin 13.11.2009 tarihinden sonra 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında muafiyetten yararlanamayacağına karar verilmesini talep etmektedir.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda;

- 60 - Başvuru konusu akaryakıt istasyonuna ilişkin olarak yapılan ve esasını OPET lehine intifa hakkı veren sözleşmenin oluşturduğu dikey anlaşmanın 18.9.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlandığı,
- Söz konusu dikey anlaşmanın her iki tarafın açık iradesi olmaksızın hukuken veya fiilen 18.9.2010 tarihini aşacak şekilde cebren uzatılmaya çalışılması halinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde işlem tesis edilebileceği

ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- 70 Rekabet Kurulunun konuyla ilgili olarak daha önce almış olduğu kararlar çerçevesinde, bayilik sözleşmeleri ile bu sözleşmelerde yer alan rekabet etmeme yükümlülüğü süresine etki eden intifa sözleşmeleri ve kira sözleşmelerinin tamamı tek bir dikey anlaşma olarak kabul edilmektedir. Bu dikey anlaşmalar ile bayiye 5 yıldan uzun süreli rekabet yasağı getirilmesi söz konusu dikey ilişkiyi grup muafiyeti kapsamı dışına çıkarmaktadır.

- Şikayetçi ile OPET arasında 1993 yılında imzalanan intifa ve bayilik sözleşmesi ile bir dikey ilişki kurulmuş olup, bu ilişki bayilik sözleşmesinin 2006 yılında yenilenmesiyle devam etmiştir. Bu çerçevede şikayetçi temel olarak, intifa sözleşmesinin 18.09.2010 tarihinde değil bayilik sözleşmesinin son bulunduğu tarihte sona ermesi gerektiğini öne sürmektedir. Bu noktada bir karara varılmasında şikayetçi ile OPET arasındaki dikey ilişkinin başlangıç ve bitiş tarihleri önem arz etmektedir.

- Süresi beş yılı aşan intifa, tapuya şerh edilmiş kira gibi sözleşmelerin 2002/2 sayılı Tebliğ'de tanınan muafiyetten yararlanamamasının nedeni, bu sözleşmelerin, "rekabet yasağı"nın süresini fiilen uzatmasıdır. Bu nedenle beş yıllık sürenin tespitinde, dağıtıcı ve bayi arasında kesintisiz olarak süregelen dikey ilişkinin değerlendirilmesi gerekmektedir. Burada sözü edilen dikey ilişkiden murat, taraflar arasındaki bayilik, intifa hakkı, kira, emanet, kredi ve benzeri sözleşmelerden oluşan hukuki ve iktisadi ilişki bütünüdür. Bu bağlamda, sürenin belirlenmesinde taraflar arasında devam eden rekabet yasağına dayalı dikey ilişkiye başlangıç teşkil eden ilk anlaşmanın yapıldığı
- 90 tarihin esas alınması gerekmektedir. Taraflar arasındaki rekabet yasağı içeren bayilik sözleşmesi ile birlikte intifa, tapuya şerh edilmiş kira gibi sözleşmelerin hepsinin aynı anda ortadan kalktığı tarih ise, rekabet yasağının sona erme tarihi olarak değerlendirilmelidir. Bayilik sözleşmesi sürmekteyken intifa ya da kira sözleşmelerinin sona erdirilmesi veya tam tersine, intifa veya kira sözleşmeleri sürmekteyken mevcut bayilik sözleşmesinin sona erdirilerek yeni bir bayilik sözleşmesi yapılması hallerinde, rekabet yasağı sona ermediğinden dikey ilişkinin de kesintiye uğramadığını kabul etmek gerekmektedir.

100 Bu açıklamalar çerçevesinde, şikayetçi ile OPET arasındaki dikey ilişkinin 1993 yılında 20 yıl süreli yapılan intifa anlaşması ile başladığı ve günümüze kadar, yenilenen bayilik sözleşmesinden etkilenmeyerek, devam ettiği görülmektedir. Bu bağlamda şikayetçinin öne sürdüğü gibi dikey ilişkinin 2006 yılında yapılan bayilik sözleşmesinin sona ermesiyle ortadan kalktığını kabul etmek mümkün görünmemektedir. Zira yukarıda yer verilen açıklamalarda açıkça ifade edildiği üzere, intifa sözleşmesi sürmekteyken mevcut bayilik sözleşmesinin sona erdirilerek yeni bir bayilik sözleşmesi yapılması hallerinde, rekabet yasağı sona ermediğinden dikey ilişkinin de kesintiye uğramadığı kabul edilecektir.

110 Öte yandan, 1993 yılında yapılan 20 yıllık bir intifa hakkına dayanan bu dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde öngörülen beş yıllık süreyi aşar nitelikte rekabet etmeme yükümlülüğü içerdiği görülmektedir. Bununla birlikte, Rekabet Kurulunun akaryakıt sektörüne yönelik olarak daha önce almış olduğu kararlar çerçevesinde, 18.9.2005 tarihinden önce yapılmış olan ve bu tarih itibarıyla kalan süreleri beş yılı aşan anlaşmaların, 18.9.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma ve uygulama süresi bulunmaktadır.

Bu bağlamda, Mehmet Ali KARAKURT ile OPET arasındaki dikey ilişkiye esas teşkil eden intifa sözleşmesinin 18.9.2005 tarihi itibarıyla kalan süresi 5 yılı aştığından, 18.9.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ'de belirtilen kapsamda olduğu ve grup muafiyetinden yararlandığı anlaşılmaktadır.

J. SONUÇ

120 Düzenlenen rapora ve dosya kapsamına göre;

- 1- Başvuru konusu akaryakıt istasyonuna ilişkin olarak yapılan ve esasını OPET Petrolcülük A.Ş. lehine intifa hakkı tesis eden sözleşmenin oluşturduğu dikey anlaşmanın 18.9.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına,
- 2- Söz konusu dikey anlaşmanın her iki tarafın açık iradesi olmaksızın hukuken veya fiilen 18.9.2010 tarihini aşacak şekilde cebren uzatılmaya çalışılması halinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde işlem tesis edileceği hususunun taraflara bildirilmesine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.